

BESÖK EN FÄBOD I SOMMAR

Vi är många som har fina minnen från att besöka fäboddar, eller sätrar som man också säger i de västra delarna av landet. Varma sommandagar, där man i familjens och goda vänners sällskap, njöt av naturen och miljöerna, fritt betande djur och smakade på nybakat bröd, hemkärnat smör och lokalproducerad ost.

Fäbodarna är en verksamhet, som trots sin relativt ringa omfattning, är mycket viktig för bevarande av den biologiska mångfalden, värdefulla natur-, byggnads- och kulturmiljöer och som värnar utrotningshotade husdjursraser. Verksamheten är värdefull för besöksnäringen. Inte att förglömma är att fäbodbrukarna är företagare, med allt vad det innebär.

Fäboden är något av en modell för ett hållbart sätt att leva och cirkulär ekonomi i praktiken. Det som alla pratar om och eftersträvar, varför inte söka i vår egen kultur? Att lära av fäboden.

Det finns flera utmaningar för fäbodverksamheten och fäbodbrukarna. Brist på insikt vad som krävs för ett hållbart samhälle. Behovet av kunskapsspridning är stort, hur klara generationsövergångar, få ekonomisk bärighet och ett regelverk som ger förutsättningar för ett levande fäbodbruk.

Jag är ny ordförande för Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk (FSF). Erfarenheten som fäbodbrukare saknar jag. Har dock besökt många fäboddar och sätrar, arbetat i rikspolitiken och senast i rollen som landshövding i Värmland för bästa tänkbara förutsättningar för fäbodbruket. Som ordförande för riksförbundet FSF vill jag tillsammans med övriga i styrelsen och våra regionala fäbodföreningar arbeta för att bevara, främja och utveckla fäbodverksamheten i hela landet. För det krävs att vi opinionsbildar, bevakar fäbodrörelsens intressen och vid behov är en blåslampa på olika myndigheter. Gott samarbete och dialog med respekt för varandra är dock nyckeln till framgång.

FSF ger ut tidskriften Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk. I vårt senaste nummer visar vi fina exempel på var vi i sommar kan möta fäbodbrukare och uppleva miljöerna, djuren, och kulturen genom att göra ett besök på en fäbod i någon del av det nordsvenska kulturlandskapet. Redovisningen nedan gör inte anspråk på att vara heltäckande och är just exempel på några fäboddar som är öppna för besökare.

I Värmland vandring Norra Torp – Nordtorpssättern, Gräsbrickan, Hjällstadsätra. Sätterrundan med besök på nio sätrar, slåttergille på Kårebolssättern och bo på vandrarhem och uppleva Ransbysättern.

I Dalarna inbjudes till besök i Grejsans Fäbod i Enviken, Karl Tövåsen i Rättvik, Nysjöns Fäbod, Linghed, Prästbodarna i Rättviks finnmark, Kättboåsen i Mora, Skallskog i Leksand, Brindberg i Älvdalen, Ärteråsen i Rättvik, Torrlid i Älvdalen, Arvselen i Malung och Ljusbodarna i Leksand.

I Gästrikland. Gåsbäckens fäbod utanför Ockelbo.

I Hälsingland erbjuds omfattande verksamhet på Svedbovallen, Krype, Norrala, Söderhamn, Våsbo, Edsbyn, Mittjasvallen, Edsbyn.

I Härjedalen. Nyvallen vid foten av Sonfjället, Östvallen i Hede och Lillhärjåbygget med Hackåsvallen.

I Jämtland kan bl.a erbjuda Myhrbodarna, Valsjöbyn.

I Västernorrland har en fin fäbodmiljö på Granbodåsen utanför Ånge. Kulturaktiviteter på Stensjöbodarna i Holm samt på Rännö Fäbod utanför Matfors.

Västerbotten. Antesbodarna i Avasjö utanför Åsele.

Norrbottnen. Hanhivittiko fäbod Nordväst om Övertorneå.

Se vidare på vår hemsida, eller på de enskilda fäbodarnas hemsidor, facebook, annonser, besök turistbyrån för information om utbud, öppettider etc.

Jag och FSF vill lyfta fram alla dessa fina exempel som finns för ett besök och därmed visa i praktik vilken viktig resurs och tillgång fäboden och sätern är. Ta med nära och kära, vänner och bekanta och besök en fäbod i sommar!

Kenneth Johansson

Ordförande Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk